

ДЕРЖАВНА СУДОВА АДМІНІСТРАЦІЯ УКРАЇНИ
ДСА України

вул. Липська, 18/5, м. Київ, 01601, тел. 277-76-86, факс 277-76-11,
e-mail: inbox@court.gov.ua, web: <http://www.dsa.court.gov.ua>, код ЄДРПОУ 26255795

1004/2022 № 15-6171/22
на № _____ від _____

Верховний Суд

Вищий антикорупційний суд

Місцеві та апеляційні суди

**Територіальні управління
Державної судової адміністрації
України**

***Про окремі питання фіксування
судового засідання***

На численні звернення судів з приводу надання роз'яснень щодо можливості збереження записів судового засідання в централізованому файловому сховищі, замість оптичних дисків, у межах повноважень повідомляємо.

Фіксування судового засідання є процесуальною дією, порядок якої визначений нормами процесуального законодавства, надання роз'яснення із застосування яких виходить за межі повноважень ДСА України.

Натомість, затверджена ДСА України Інструкція щодо роботи з технічними засобами фіксування судового засідання (наказ від 06.06.2022 № 156), далі – Інструкція, не є актом нормативно-правового характеру, тобто, не встановлює правових норм, а лише визначає порядок дій користувача при роботі з технічними засобами, в тому числі передбачає можливі технічні способи фіксування та збереження запису судового засідання підсистемою відеоконференцзв'язку.

Так, разом із визначеним новим способом запису судового засідання в централізованому файловому сховищі, Інструкція також не виключає можливості використання і раніше передбаченого способу збереження записів судового засідання – на оптичних дисках, зокрема для видачі його учаснику справи.

Ураховуючи зазначене, суд вправі обирати допустимий спосіб збереження запису судового засідання для їх долучення до матеріалів справи відповідно до вимог процесуального законодавства.

Разом з цим вважаємо, що в законодавстві України відсутні правові заборони щодо можливості збереження записів судового засідання в централізованому файловому сховищі з наступних підстав.

Нормами процесуальних кодексів чи інших законів прямо не визначено вид носія, на якому має бути збережено запис судового засідання, як і не визначено, що для цього має бути використано саме оптичний диск.

Водночас, положеннями Цивільного процесуального кодексу (стаття 247), Господарського процесуального кодексу (стаття 222), та Кодексу адміністративного судочинства (стаття 229) визначено, що суд під час судового розгляду справи здійснює повне фіксування судового засідання в порядку, передбаченому Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

Технічний запис судового засідання є додатком до протоколу судового засідання і після закінчення судового засідання *приєднується до матеріалів справи. Порядок зберігання технічного запису судового засідання визначається Положенням про Єдину інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положеннями, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).*

Відповідний *порядок зберігання технічного запису судового засідання, проведеного в режимі відеоконференції, визначено Положенням про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС), затвердженим рішенням Вищої ради правосуддя від 17.08.2021 № 1845/0/15-21 (далі – Положення), яке набуло чинності з 5 жовтня 2021 року.*

Зокрема, згідно з вимогами пунктів 51 – 55 Положення до матеріалів справи в паперовій формі *приєднується паперовий примірник протоколу судового засідання з посиланням на відеозапис судового засідання. Відеозапис судового засідання автоматично зберігається у централізованому файловому сховищі.*

Отже, Положенням визначено, що записом судового засідання, який *приєднується до матеріалів справи, фактично є протокол судового засідання із унікальним посиланням на цей запис у централізованому файловому сховищі.*

Таким чином порядок зберігання технічних записів судового засідання у централізованому файловому сховищі (без використання оптичних дисків) та спосіб їх приєднання до матеріалів справи був визначений в Положенні і мав застосовуватися судами ще з жовтня місяця минулого року для всіх судових засідань, проведених в режимі відеоконференції. При цьому, Положення не містить норм, які б обмежували застосування такого порядку зберігання технічних записів судового засідання у кримінальному судочинстві.

Також вважаємо, що зберігання записів судового засідання у централізованому файловому сховищі та приєднання до матеріалів справи паперового примірника журналу з посилання на відповідний запис судового

засідання не суперечить вимогам пункту 7 частини 2 статті 412 Кримінального процесуального кодексу України, яким зокрема передбачено, що судові рішення підлягає скасуванню, якщо у *матеріалах провадження відсутній технічний носій інформації*, на якому зафіксовано судові провадження.

Така позиція обґрунтовується тим, що обидва носії запису судового засідання, як у випадку з оптичним диском, так і у випадку з централізованим файловим сховищем є складовими матеріалами провадження. Зокрема, підтвердженням належності до матеріалів провадження частини централізованого файлового сховища, на якій зберігається запис судового засідання, є унікальне посилання на цей запис в протоколі судового засідання. Водночас, свідченням віднесення до матеріалів справи запису судового засідання на оптичному диску, є відповідна інформація у внутрішньому описі судової справи про *наявність технічного носія у справі та його місце знаходження* (пункт 1 розділу VII Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, затвердженої наказом ДСА України від 20.08.2019 № 814).

Таким чином, віддалене місце знаходження носія інформації із записом судового засідання від паперового примірника матеріалів справи не може свідчити про те, що такий носій відсутній в матеріалах провадження.

Так само як і електронний примірник судового рішення, який поряд з паперовим примірником є обов'язковим для виготовлення відповідно до вимог процесуальних кодексів, однак зберігається віддалено від матеріалів паперової судової справи – в автоматизованій системі діловодства суду та Єдиному державному реєстрі судових рішень. Наведене також підтверджує факт того, що віддаленість носія інформації не означає його відсутність в матеріалах справи, а відстань, на якій він зберігається, не впливає на приналежність його до матеріалів справи.

Наявність правових підстав для можливості збереження записів судового засідання в централізованому файловому сховищі (а не на оптичних дисках) разом з іншими матеріалами справи, також підтверджується пунктами 2, 4, 8 частини першої статті 15-1 Закону України "Про судоустрій та статус суддів", відповідно до яких ЄСІТС забезпечує централізоване зберігання процесуальних та інших документів в єдиній базі даних; збереження справ та інших документів в електронному архіві; *віддалений доступ користувачів цієї системи до будь-якої інформації, що в ній зберігається, в електронній формі* відповідно до диференційованих прав доступу.

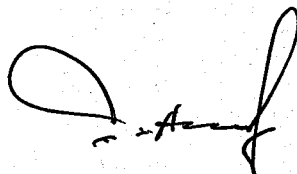
Окрім цього також зазначаємо, що затверджена ДСА України Інструкція не передбачає іншого способу зберігання записів судового засідання та їх приєднання до матеріалів справ, окрім того що визначений у Положенні Вищою радою правосуддя для судових засідань в режимі відеоконференції (у централізованому файловому сховищі). Інструкція допускає можливість застосування цього способу зберігання записів судових засідань, у разі їх проведення, як в режимі відеоконференції, так і без застосування такого режиму, оскільки і в першому і другому випадках

фіксування судового засідання здійснюється підсистемою відеоконференцзв'язку ЄСІТС.

Додатково наголошуємо, що на вимогу апеляційної інстанції чи правоохоронних органів, або ж для задоволення інших потреб суду, в будь-який момент і в необмеженій кількості можна виготовити із запису судового засідання, що зберігається в централізованому файловому сховищі, примірник відповідного запису на оптичному диску.

Окремо зазначаємо, що норми затвердженої ДСА України Інструкції не поширюються на порядок фіксування судових засідань, в ході яких може бути розголошена інформація для службового користування чи таємна інформація, зокрема інформація, що становить державну таємницю.

Заступник Голови
Державної судової
адміністрації України

С. Чорнуцький